

31974L0148

28.3.1974.

SLUŽBENI LIST EUROPSKIH ZAJEDNICA

L 84/3

DIREKTIVA VIJEĆA**od 4. ožujka 1974.****o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na utege od 1 mg do 50 kg iznad srednje točnosti**

(74/148/EEZ)

VIJEĆE EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegov članak 100.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i socijalnog odbora,

budući da proizvodnja i postupci inspekcije utega iznad srednje točnosti podliježu strogim propisima koji se razlikuju od jedne do druge države članice i stoga ometaju trgovinu tim utezima; budući da se ti propisi stoga moraju uskladiti;

budući da je Direktivom Vijeća od 26. srpnja 1971. ⁽¹⁾ o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na zajedničke odredbe za mjerne instrumente i metode mjeriteljskog nadzora utvrđen postupak za EEZ tipno odobrenje i postupak za EEZ prvu ovjeru; budući da se u skladu s tom Direktivom moraju utvrditi tehničke specifikacije koje utezi iznad srednje točnosti moraju zadovoljavati da bi se slobodno stavljali na tržište i u uporabu nakon ovjeravanja i stavljanja oznake EEZ prve ovjere;

budući da bi trebalo voditi računa o nacrtu međunarodne preporuke „valeur conventionnelle du résultat des pesées dans l'air” Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo iz svibnja 1973. u odnosu na pojam dogovorene mase,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Ova se Direktiva odnosi na utege iznad srednje točnosti čija je nazivna vrijednost viša ili jednaka 1 mg, a niža ili jednaka 50 kg.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na metričke karatne utege ili posebne utege obuhvaćene drugim direktivama.

Članak 2.

Utezi na koje se mogu stavljati EEZ oznake i znakovi navedeni su u Prilogu. Oni ne podliježu EEZ tipnomu odobrenju, ali se moraju podnositi na EEZ prvu ovjeru.

Članak 3.

Nijedna država članica ne smije spriječiti, zabraniti ili ograničiti stavljanje na tržište ili u uporabu utega iz članka 1. koji nose oznaku EEZ prve ovjere.

Članak 4.

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom u roku osamnaest mjeseci od njezina priopćenja i o tome odmah obavješćuju Komisiju.

2. Države članice osiguravaju da Komisija bude obaviještena o tekstovima glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 5.

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 4. ožujka 1974.

Za Vijeće

Predsjednik

W. SCHEEL

⁽¹⁾ SL L 202, 26.7.1971., str. 1.

PRILOG

1. **Definicije**1.1. **Uteg**

Fizikalna mjera mase čije su konstrukcijske i mjeriteljske značajke određene oblikom, veličinom, materijalom, završnom obradom, nazivnom vrijednošću i najvećom dopuštenom pogreškom.

1.2. **Garniture utega**

Niz utega koji se općenito nalaze u kutiji u takvoj kombinaciji da omogućuju vaganje svih tereta od najmanjega nazivnog utega do zbroja svih utega u garnituri, u redosljedu čija je jedinica najmanja nazivna vrijednost u garnituri.

Redosljed u garnituri utega općenito je sljedeći:

$(1; 1; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$
 $(1; 1; 1; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$
 $(1; 2; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$
 $(1; 1; 2; 2; 5) \times 10^n \text{ kg}$

U tim izrazima n predstavlja ništicu ili pozitivan ili negativan cijeli broj.

1.3. **Etalonski utezi**

Utezi koji se upotrebljavaju pri inspekciji vaga i utega nazivaju se etalonskim utezima.

2. **Nazivne vrijednosti utega**

Nazivna vrijednost utega mora biti jednaka $1 \times 10^n \text{ kg}$ ili $2 \times 10^n \text{ kg}$ ili $5 \times 10^n \text{ kg}$; u tim izrazima n predstavlja ništicu ili pozitivan ili negativan cijeli broj.

3. **Dogovorena masa**

3.1. Dogovorena masa za uteg na temperaturi od 20°C jednaka je masi referentnog utega gustoće od $8\,000 \text{ kg/m}^3$ s kojom se on uravnotežuje u zraku gustoće od $1,2 \text{ kg/m}^3$.

3.2. Najveće dopuštene pogreške iz točke 4. odnose se na dogovorenu masu.

4. **Najveće dopuštene pogreške pri EEZ prvoj ovjeri**

4.1. Najveće dopuštene pozitivne ili negativne pogreške za svaki pojedinačni uteg dane su u miligramima u donjoj tablici:

Nazivne vrijednosti	Razred E_1	Razred E_2	Razred F_1	Razred F_2	Razred M_1
50 kg	25	75	250	750	2 500
20 kg	10	30	100	300	1 000
10 kg	5	15	50	150	500
5 kg	2,5	7,5	25	75	250
2 kg	1,0	3,0	10	30	100

1 kg	0,50	1,5	5	15	50
500 g	0,25	0,75	2,5	7,5	25
200 g	0,10	0,30	1,0	3,0	10
100 g	0,05	0,15	0,5	1,5	5
50 g	0,030	0,10	0,30	1,0	3,0
20 g	0,025	0,080	0,25	0,8	2,5
10 g	0,020	0,060	0,20	0,6	2,0
5 g	0,015	0,050	0,15	0,5	1,5
2 g	0,012	0,040	0,12	0,4	1,2
1 g	0,010	0,030	0,10	0,3	1,0
500 mg	0,008	0,025	0,08	0,25	0,8
200 mg	0,006	0,020	0,06	0,20	0,6
100 mg	0,005	0,015	0,05	0,15	0,5
50 mg	0,004	0,012	0,04	0,12	0,4
20 mg	0,003	0,010	0,03	0,10	0,3
10 mg	0,002	0,008	0,025	0,08	0,25
5 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
2 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20
1 mg	0,002	0,006	0,020	0,06	0,20

5. Opći oblik utega

Jednogramski uteg može imati oblik višekratnikâ jednoga grama ili oblik nižekratnikâ.

5.1. Utezi od jednoga grama i utezi višekratnici grama.

5.1.1. Utezi razreda M_1 trebaju imati oblik utega razreda srednje točnosti.

5.1.2. Utezi drugih razreda točnosti mogu imati vanjske mjere utega srednjeg razreda točnosti. Utezi od 10 kg do 1 grama mogu također biti valjkasti ili u obliku blago krnjega stošca s gornjom ručkom.

5.1.2.1. Visina tijela mora biti približno jednaka srednjemu promjeru, pri čemu je dopuštena razlika između srednje vrijednosti promjera i visine između $3/4$ i $5/4$ tog promjera.

5.1.2.2. Na svim utezima visina ručke treba biti između srednje vrijednosti promjera i srednje vrijednosti polumjera tijela.

5.1.3. Utezi razreda E_1 , E_2 i F_1 ne moraju imati ručku; oni se mogu sastojati od jednog valjkastog tijela.

5.1.4. Utezi razreda E_1 i E_2 moraju biti izliveni u jednome komadu; drugi utezi mogu imati šuplinu za ugađanje zatvorenu ručkom ili kojom drugom prikladnom napravom. Obujam šupljine za ugađanje ne smije prelaziti $1/5$ ukupnog obujma utega.

5.2. Utezi od jednoga grama i utezi nižekratnici grama Utezi od jednoga grama i utezi nižekratnici grama višekutne su pločice ili žice, prikladno oblikovane kako bi se omogućilo lako rukovanje.

Oblici utega naznačuju njihove nazivne vrijednosti.

Višekutne pločice, njihov oblik i vrijednosti:

trokut za 1 – 10 – 100 – 1 000 mg

četverokut za 2 – 20 – 200 mg

peterokut za 5 – 50 – 500 mg

Odsječci višekutne žice i njihove vrijednosti:

1 odsječak za 1 – 10 – 100 – 1 000 mg

2 odsječka za 2 – 20 – 200 mg

5 odsječaka za 5 – 50 – 500 mg

Ako su u garnituri dva ili tri istovjetna utega, oni se u slučaju pločica razlikuju po jednoj ili dvije zvjezdice ili točke, odnosno u slučaju žica po jednoj ili dvije kuke.

- 5.3. Utezi od 20 kg i 50 kg različiti od utega razreda M_1 mogu imati oblik primjeren metodi za rukovanje njima.

6. Sastav utega

- 6.1. Utezi moraju biti izrađeni od metala ili metalne slitine. Taj metal ili slitina moraju biti takve kakvoće da pod uobičajenim uporabnim uvjetima kvarenje utega bude zanemarivo u odnosu na najveće dopuštene pogreške u njihovu razredu točnosti.
- 6.1.1. Gustoća utega mora biti takva da odstupanje od 10 % gustoće zraka u odnosu na specificiranu ($1,2 \text{ kg/m}^3$) ne može dovesti do pogreške veće od $1/4$ najveće dopuštene pogreške.
- 6.1.2. Metal ili slitina utega razreda E_1 , E_2 i F_1 mora biti stvarno nemagnetična.
- 6.2. Otpornost metala ili slitine od koje se sastoje utezi razreda M_1 od 5 do 50 kg paralelopipednog oblika na koroziju i habanje mora biti najmanje jednaka otpornosti sivog lijevanog željeza.
- 6.3. Utezi razreda M_1 valjkastog oblika koji imaju nazivne vrijednosti manje ili jednake 10 kg moraju biti izrađeni od mjedi ili materijala čija je kakvoća najmanje jednaka kakvoći mjedi.
- 6.4. Kakvoće navedene u točkama 6.2. i 6.3. mogu se dobiti prikladnom obradom površine.

7. Stanje površine

- 7.1. Površina utega, uključujući njihove osnovice i bridove, mora biti potpuno glatka. Površina utega razreda E_1 , E_2 , F_1 i F_2 ne smije pokazivati poroznost kad se provjerava golim okom te mora biti pažljivo polirana.
- Površina valjkastih utega razreda M_1 od 10 kg do 1 kg mora biti polirana te ne smije pokazivati poroznost kad se provjerava golim okom. Površinsko stanje paralelopipednih utega razreda M_1 od 50, 20, 10 i 5 kg mora biti usporedivo s onim sivog lijevanog željeza pažljivo izlivenog u kalupu od finog pijeska.
- 7.2. Površina utega razreda E_1 , E_2 , F_1 i F_2 od jednoga grama i višekratnika grama može se zaštititi metalnom prevlakom.
- 7.3. Površina utega razreda M_1 od jednoga grama i višekratnika grama može se zaštititi prikladnom prevlakom.

8. Materijal za ugađanje

Utezi razreda točnosti F_1 i F_2 sa šupljinom za ugađanje moraju se ugađati istim materijalom od kojega se sastoje ili čistim kositrom ili molibdenom.

Utezi razreda točnosti M_1 mogu se ugađati olovom.

9. Natpisi

9.1. Utezi u obliku pločica ili žice koji imaju nazivne vrijednosti od jednoga grama ili manje ne nose oznaku nazivne vrijednosti.

9.2. Utezi nazivne vrijednosti od jednoga grama ili više:

- razreda E_1 i E_2 ne nose oznaku svoje nazivne vrijednosti,
- razreda F_1 nose samo oznaku nazivne vrijednosti kako je utvrđeno u točki 9.2.1.; ta oznaka mora biti polirana ili urezana,
- razreda F_2 nose natpise razreda F_1 popraćene slovom F ,
- razreda M_1 nose nazivnu vrijednost označenu u brojkama iza koje je znak odgovarajuće jedinice, što je udubljeno ili ispupčeno na gornjoj površini tijela ili ručke utega.

Valjkasti utezi označuju se slovom M udubljenim ili ispupčenim; paralelopipedni utezi označuju se slovom M koje ne mora biti udubljeno ni ispupčeno.

9.2.1. Nazivne vrijednosti utega označuju se:

- za utege od 1 kilograma ili više u kilogramima,
- za utege od 1 grama do 500 grama u gramima.

9.2.2. Utezi koji se u nizovima pojavljuju dva ili tri puta razlikuju se po jednoj ili dvije zvjezdice ili po jednoj ili dvije točke.

10. Oznaka EEZ konačne ovjere

Kutije koje sadržavaju utege razreda E_1 , E_2 i F_1 te sve kutije koje sadržavaju gramske utege i utege nižekratnike grama pečate se oznakom EEZ konačne ovjere.

Za utege razreda F_2 oznaka EEZ konačne ovjere stavlja se na poklopac šupljine za ugađanje, a gdje ne postoji šupljina za ugađanje na osnovicu utega. Za utege razreda M_1 od jednoga grama do 50 kg oznaka EEZ konačne ovjere stavlja se na olovnu plombu otvora šupljine za ugađanje ili na osnovicu utega koji nemaju šupljinu za ugađanje.

11. Pregledni smještaj

11.1. Pojedinačni utezi i nizovi utega razreda E_1 , E_2 , F_1 i F_2 smješteni su u kutijama.

11.2. Za razred M_1

- pojedinačni utezi ili nizovi utega do vrijednosti 500 grama smješteni su u kutijama,
- utezi nazivne vrijednosti veće od 500 grama mogu biti smješteni u kutijama, na stalku ili pojedinačno, bez zaštite.

11.3. Na poklopcima kutija mora biti označen razred sadržanih utega: E_1 , E_2 , F_1 , F_2 , M_1 .
